Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Podstawy krajoznawstwa , PG_00167751		
Kierunek studiów	Krajoznawstwo i turystyka historyczna (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2025/2026
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	1	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	1	Liczba punktów ECTS	3.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	egzamin
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej -> Zakład Studiów Przestrzennych		
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Teresa Sadoń-Osowiecka	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu	dr Teresa Sadoń-Osowiecka	

Formy zajęć						
Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy				
Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
Liczba godzin pracy studenta	30	2.0	45.0	77

Cel przedmiotu	Pokazanie złożoności i niejednoznaczności pojęcia krajoznawstwa w zależności od uwarunkowań historycznych, politycznych, gospodarczych, społecznych; jego roli edukacyjnej; przedstawienie podstawowych terminów, zagadnień, podejść metodologicznych oraz metodyki i waloryzacji w krajoznawstwie.

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[KiTHL3_W08] Zna zagrożenia dla dziedzictwa kulturowego i naturalnego, rozumie znaczenie turystyki zrównoważonej i proekologicznych form rozwoju turystyki dla ochrony dziedzictwa kulturowego i środowiska naturalnego	Zna uwarunkowania krajoznawstwa w zależności od uwarunkowań politycznych, społeczno-ekonomicznych; podaje przykłady niszczenia i zachowania dziedzictwa kulturowego i naturalnego; podaje przykłady inicjatyw i organizacji działających na rzecz jego zachowania (np. światowe i narodowe listy niematerialnych i materialnych i obiektów wartych zachowania; ważne postacie dla tego ruchu); podaje przykłady obiektów wartych zachowania z własnego najbliższego otoczenia.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[KiTHL3_U03] Potrafi stosować podstawowe elementy warsztatu badań geografii społeczno-ekonomicznej w odniesieniu do krajoznawstwa, dobierając metody i narzędzia właściwe dla badanego problemu	Potrafi stosować metody badawcze adekwatnie do rozważanego zagadnienia; odróżnia metodologie typowe dla ujęć humanistycznych i przyrodniczych (obiektywistyczne i nieobiektywistyczne) oraz wykorzystuje je w pracy.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[KiTHL3_W05] Zna na poziomie zaawansowanym wybrane fakty i zagadnienia z zakresu geografii turystyki, w tym różnorodne uwarunkowania rozwoju turystyki, rozumie złożone zależności między turystyką a przemianami społecznymi i ekonomicznymi	Odróżnia krajoznawstwo jako dziedzinę poznawczą i turystykę jako formę aktywności; rozumie relacje i związki między krajoznawstwem a rozwojem turystyki; analizuje historyczny proces łączenia tych dziedzin.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[KiTHL3_U07] Potrafi klasyfikować i porządkować definicje krajoznawstwa; definiuje podstawowe pojęcia wykorzystywane w krajoznawstwie, takie, jak ojczyzna, region, miejsce, krajobraz kulturowy; analizuje i ocenia walory dziedzictwa kulturowego	Opisuje ewolucję pojęcia krajoznawstwo w zależności od uwarunkowań historycznych, politycznych i społecznych; odróżnia i rozumie odmienność miejsca i przestrzeni - pojęć stosowanych w geografii humanistycznej; opisuje znaczenie i różne ujęcia regionu; charakteryzuje znaczenie krajoznawstwa (w tym pojęć ojczyzny, dziedzictwa kulturowego) dla budzenia patriotyzmu; definiuje i odróżnia krajobrazy kulturowe.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[KiTHL3_W06] Zna wybrane metody i problemy badawcze geografii turystyki	Zna specyfikę krajoznawstwa jako dziedziny wiedzy; charakteryzuje jego problematykę i metody badawcze, nawiązując m.in. do geografii turystyki.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[KiTHL3_W07] Zna i rozumie wybrane zagadnienia z zakresu nauk o Ziemi i środowisku, związane z krajoznawstwem i turystyką	Charakteryzuje środowisko geograficzne omawianego obszaru; opisuje procesy w nim zachodzące.	[SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[KiTHL3_K03] Jest gotów do działania na rzecz promocji i rozwoju proekologicznych form turystyki	Jest gotów wspierać i rozwijać krajoznawstwo jako dziedzinę wiedzy nawiązującą do aspektów proekologicznych.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
Treści przedmiotu	Definicje krajoznawstwa dawnej i współcześnie, metodologia badań przestrzenno-humanistycznych, koncepcje regionu,ojczyzny, kraju, miejsca oraz dziedzictwa kulturowego; rozwój i etapy krajoznawstwa; typy i rodzaje krajoznawstwa; zasady stosowane w krajoznawstwie; walory krajoznawcze; treści krajoznawstwa; organizacje krajoznawcze; krajobraz kulturowy.		
Wymagania wstępne i dodatkowe			

<table>
<tr><td>Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się</td><td colspan="2"><table>
<tr><th>Sposób oceniania (składowe)</th><th>Próg zaliczeniowy</th><th>Składowa oceny końcowej</th></tr>
<tr><td>Przygotowanie pracy zaliczeniowej (wybór tematu, sposób ujęcia, świadomość metodologiczna, zakres podjętych problemów, oryginalność pracy)</td><td>50.0%</td><td>70.0%</td></tr>
<tr><td>Test</td><td>30.0%</td><td>30.0%</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td rowspan="3">Zalecana lista lektur</td><td>Podstawowa lista lektur</td><td>Bieńczyk, G. 2003. Krajoznawstwo i jego związki z turystyką. Warszawa: Wyższa Szkoła Ekonomiczna,Kruczek, Z., Kurek, A., Nowacki, M. 2010. Krajoznawstwo. Teoria i metodyka. Kraków: Proksenia,Prószyńska-Bordas, H. 2016. Krajoznawstwo. Tradycja i współczesność, Warszawa: Difin,Stasiak A., Śledzińska J., Włodarczyk B. (red.) 2016. Współczesne oblicza krajoznawstwa, Łódź-Warszawa:Wydawnictwo PTTK "Kraj".</td></tr>
<tr><td>Uzupełniająca lista lektur</td><td>Hubbard, Ph., Kitchin, R., Valentine, G. (red.), 2004. KeyThinkers on Space and Place. London: Sage,Kowalski K.2017 Od zabytku do dyskursu, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace Etnograficzne, tom 45, z. 1, s. 114.,Sadoń-Osowiecka T. 2010. Krajoznawstwo i turystyka szkolna jako edukacja alternatywna konteksty przyrodnicze, społeczne, kulturowe i pedagogiczne, Problemy Ekologii, vol. 14, nr 3.Tuan, Y.-F. 1987. Przestrzeń i miejsce. Warszawa: PIW.</td></tr>
<tr><td>Adresy eZasobów</td><td></td></tr>
<tr><td>Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania</td><td colspan="2">Praca: Charakterystyka krajoznawcza wybranego miejsca lub: program wycieczki krajoznawczej

Zagadnienia (test):

• Pojęcie krajoznawstwa i ewolucja tego pojęcia
• Krajoznawstwo a turystyka
• Krajoznawstwo a nauka
• Krajoznawstwo a geografia i historia
• Tradycje i ujęcia krajoznawstwa w Polsce i na świecie (w tym osoby i organizacje)
• Metodologia, źródła i metody badań krajoznawczych (w tym subiektywistyczne czyli interpretatywne podejście do badań krajobrazowych)
• Rola i funkcje krajoznawstwa we współczesnym świecie
• Pojęcie krajobrazu kulturowego (w tym ujęcie geografii humanistycznej, np. Y. F. Tuana, V. de la Blache); filozoficzne i psychologiczne podstawy mentalnego konstruowania pojęcia krajobrazu; kultura symboliczna
• Pojęcia miejsca, regionu, ojczyzny,
• tożsamość regionalna
• Produkt turystyczny a turystyka krajoznawcza i alternatywna
• Dydaktyczne znaczenie krajoznawstwa
• Formy pracy krajoznawczej
• Metody dydaktyczne mające zastosowanie w pracy krajoznawcy i uzasadnienia psychologiczno-pedagogiczne ich stosowania
• Kanon krajoznawczy Polski (wybrane obiekty), w tym szczegółowo kanon województwa pomorskiego
• Listy UNESCO (dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, niematerialnego dziedzictwa)</td></tr>
<tr><td>Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu</td><td colspan="2">Nie dotyczy</td></tr>
</table>

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.